

være en Grund til, at man paa saa mange Punkter som muligt søger at foretage Besparelser i Henseende til de Forslag, som her foreligge. Men paa den anden Side mener jeg, at Hovedsynspunktet ved Ordningen af denne Sag ikke bør være det pekuniære, det maa være det, at vi skulle og maa gennemføre Grundlovens Bud og skaffe Befolkningen en Retspleje og en administrativ Ordning, som stemmer med Befolkningens Retsfølelse, og som i saa høj Grad som overhovedet menneskeligt muligt skaffer Udsigt til, at den virkelige Retfærdighed i alle Tilfælde vil kunne opnaas.

Hvorvidt nu det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Nanke) har Ret i sin Betragtning af, hvor meget den hele Reform vil komme til at koste, skal jeg lade staa hen. Jeg tror, det ærede Medlem har beregnet Udgiftforøgelsen alt for højt, men paa den anden Side maa jeg erkende, at det er saare vanskeligt, ja vel næsten umuligt paa Forhaand at sige noget bestemt eller blot tilnærmelsesvis om, hvilke Udgiftsforøgelser Reformen vil medføre, og selvfølgelig er det ogsaa her umuligt at udtale noget derom, saa længe man endnu ikke ved, hvorledes Reformen i sin endelige Skikkelse kan antages at ville komme til at se ud. Som sagt, Bekostningsspørgsmaalet, som jo har sin saare store Betydning, bør efter min Opfattelse dog være et Hensyn af underordnet Natur; men alligevel bør man selvfølgelig paa dette som paa alle andre Omraader ikke være ødsel, men søge at gennemføre det gode med saa stor en Besparelse, som det overhovedet er muligt.

Jeg erkender, at den sidste Kommission, som har arbejdet med denne Sag, har i visse Henseender, men ogsaa kun i visse Henseender, søgt at komme til mindre Udgifter end den tidligere Kommission — jeg tænker derved selvfølgelig paa Indskrænkningen af det store Antal af Landsretter, som af den tidligere Kommission var foreslaaet. Det var den Gang foreslaaet, at der skulde være 6 Landsretter, idet der dog forelaa forskellige subsidiære Forslag om et mindre Antal. Paa dette Omraade har den sidste Kommission indført en meget væsentlig Besparelse, idet den resolut er gaaet ned til at foreslaa Oprettelsen af kun 2 Landsretter, altsaa at dele Landet i to Landsretskredse med Store Bælt som Skillelinie. Jeg tror, at dette er rigtigt, jeg tror, at det Arbejde, som Landsretterne ville faa, fuldkommen vel vil kunne bestrides af 2 Landsretter. Men man maa jo derved ogsaa erindre, at skulde

Fremtidens Erfaringer, efter at Loven var traadt i Kraft, vise, at det var nødvendigt eller dog i høj Grad ønskeligt at faa en eller maaske mere end en Landsret til, vilde der i og for sig efter hele Lovforslagets Bygning ikke være noget til Hinder for, at man senere vilde kunne gaa til Oprettelsen af ny Landsretskredse.

Naar nu Forslaget er gaaet til at foreslaa Oprettelsen af 2 Landsretskredse, tror jeg, man bør blive staaende derved, men jeg tror ganske vist, det rette vilde være, om man ved Inddelingen af Landet i disse to Kredse beholdt den samme Inddeling, som vi nu have haft i henvend 100 Aar, saaledes at Fyn ikke blev henlagt til den jyske Landsretskreds, men tværtimod vedblev at høre til den sjællandske Kreds, som Tilfældet jo nu er for Landsoverrettens Vedkommende. Der er ganske vist den Mangel ved denne Ordning, at den sjællandske Landsret faar langt det største Indbyggerantal at skifte Ret over. Men paa den anden Side synes det mig, at der er praktiske Omstændigheder, der i høj Grad tale for at lade Fyn med tilliggende Øer henhøre under den sjællandske Landsret, og det er det, at saaledes som det nu er, og som det sikkert altid vil være, vil Jernbaneforbindelsen være meget lettere og meget bekvemmere fra Fyn til Kjøbenhavn og omvendt. Selve det Forhold, at Landets største By er en af Edestationerne for vort Banenet, fører med sig, og vil altid føre med sig, at Tog ankomme hertil og afgaa herfra paa saadanne Tider, at de ville være meget bekvemmere og lettere at benytte for Befolkningen i Fyn end de Tog, der ankomme til og afgaa fra Aarhus eller Viborg, hvilken af disse to Byer man saa vilde udkaare til den jyske Landsrets Sæde. Jeg tror, hvis man kunde spørge Befolkningen i Fyn, efter at det var gjort den klart, hvilket ret betydeligt Antal Rejser den ny Retsordning vilde medføre, hvad den da vilde foretrække, at foretage disse Rejser til Kjøbenhavn eller til en By i Jylland, vilde Svaret ubetinget blive, at Byrden og Ulejligheden ved disse Rejser vilde blive langt mindre, naar den Landsret, de skulle søge, har sit Sæde i Kjøbenhavn, end naar den har sit Sæde i Aarhus eller en anden By i Jylland.

Hvad Spørgsmaalet om Landrettens Sæde i Jylland angaar, tror jeg, det vil være rigtigt i det kommende Udvalg at optage det Spørgsmaal, om Aarhus eller Viborg er det rette Sted. Dette Spørgsmaal blev jo allerede nævnt i Gaar, saa vidt jeg mindes af det ærede Medlem for